

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

*****

APARE DUMINECA

*****

Prețul abonamentului:

Pe un an	160 Lei
Pe jumătate de an	80 "
Pe un pătrar de an	40 "
Un număr	3 Lei.
Pentru străinătate pe un an	260 Lei.

Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrației „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei

Cuvântarea

rostită de P. O. D. Protopop Romul G. Ancușa la înmormântarea Prefectului Ionel de Mocsonyi.

„Tot trupul ca earba și toată mărirea omului ca floarea erbei: uscatu-s'a earba și floarea a căzut.” (Isaia, 40, 7-8.)

Jalnici ascultători,

Ceea ce presimțiam și ne îngrijora acum câteva zile, a devenit realitate, realitate tristă și nealterabilă!

Vrednicul înaintestătător al județului Severin, prefectul Ionel de Mocsonyi, a trecut la cele vecinice. Nobila odraslă a Ilustrei familii de Mocsonyi, de care atâtea frumoase speranțe legase toată suflarea din acest colț de țară, s'a stâns în floarea vieții și trupul lui istovit de greutatea morbului atât de nemilos pornește astăzi spre lăcașul de vecinică odihnă.

În fața acestei pierderi neașteptate, cu pietate și cu tristă reculegere, aducem astăzi un ultim omagiu celui ce a fost speranța și mândria noastră și împreună cu Pr. Ieremia strigăm: „Vai nouă, căzut-a cununa de pe capul nostru, trist este sufletul nostru, și întunecați sunt ochii noștri.” Și în mijlocul durerii sincere și profunde ce ne învâluie în aceste momente, vedem adevărindu-se cuvintele proorocului care zice: „Tot trupul ca earba și toată mărirea omului ca floarea erbei: uscatu-s'a earba și floarea a căzut”.

Jalnici ascultători,

Trist este sufletul nostru și întunecați sunt ochii noștri astăzi. Adâncă este rana ce a înfipt moartea în inimile noastre ale tuturor, căci din nou ne încredințăm, că nimic din această lume, nici mulțimea rudeniilor și a prietenilor, nici avere, nici virtutea trupească și nimic din cele

trecătoare nu este în stare să oprească momentul despărțirii noastre de cele pământești, nu este în stare să schimbe aceea lege pusă de Ziditorul, care a voit ca ea să fie vecinică și neclătită.

Dar iată, că de colo de sus, dela Părintele îndurărilor, par'că se aude în glas tainic: „Nu plângeți, nu vă îndoireți, nu vă temeți, căci eu cu voi sânt”.

Și fericiți suntem noi creștinii, că prin descoperirea dumnezească cunoaștem și o altă lume mai înaltă, o altă viață mai statornică și o altă fericire mai neschimbăcioasă decât cele de aici. „Căci de credem că Iisus a murit și a înviat, așa și Dumnezeu pe cei adormiți întru Iisus, aduce-i-va împreună cu El”. (1. Thess. 4,14).

În lumina acestui adevăr privind moartea, la capătul vieții noastre ne așteaptă o altă lume, unde „vor ieși cei ce au făcut cele bune întru învierea vieții, iar cei ce au făcut cele rele întru învierea judecării” și unde cei dintâiu vor auzi glasul cel dulce al Stăpânului: „Bine slugă bună și credincioasă..... intră întru bucuria Stăpânului tău.

Jalnici ascultători,

Un bun și înțelept chivernisitor al talanților primiți, deci slugă bună și credincioasă a stăpânului, a fost și adormitul în Domnul Ionel de Mocsonyi, căci virtutea și fapta bună l-a împodobit din ziuă în care a văzut lumina zilei, la 20 Martie 1893 și până la 3 Octomvrie 1930, când boala grea i-a curmat firul vieții. Nobleța inimei, generozitatea, caracterul ferm, manierele alese și cavaleresti, parte le-a moștenit, parte și-le-a însușit prin creșterea îngrijită ce i-a dat-o nobilii săi părinți Eugen de Mocsonyi și Terezia nasc. Horváth de Zalabér, precum și unchiul său: Ilustrul Alexandru de Mocsonyi, care a

îngrijit de educația lui după moartea pre timpurie a tatălui său. Eugen de Mocsonyi și Alexandru de Mocsonyi, figuri ilustre și mărețe din trecutul nostru, cari au lăsat nume neșterse în sufletul acum răposatului Ionel de Mocsonyi, căci amândoi erau iluștri prin origine, prin poziția înaltă socială și prin meritele lor pentru biserica strămoșească și neamul nostru românesc.

Terminând clasele primare la Birchiș, Căpâlnaș și Logoj, urmează cursurile secundare la liceele din Brașov și Budapesta. Se înscrie apoi la „Facultatea de drept” din Budapesta, unde își ia diploma în științele de stat.

În anul 1918, fără ezitare și cu multă în-sufletire își ofere serviciile Consiliului național, care îl numește membru al delegației care a prezentat un memoriu la Conferința de pace, unde a adus bune servicii cauzei noastre.

În anul 1919 a fost câteva luni secretarul Prefecturii, mai apoi depulat în primul parlament al României mari, ales fiind în cercul Moldova-nouă.

În anul 1920 a intrat în serviciul Ministerului afacerilor străine ca secretar de legăție, dar după puțină vreme trece în disponibilitate.

În anul 1928 guvernul țării apreciindu-i însușirile alese și dorul de muncă, îl chemă din nou în slujba țării, cinstindu-l cu demnitatea de Prefect al județului Severin.

Tot așa și biserica, nu odată îl cinstește cu încrederea sa, chemându-l în șirul membrilor sinodului parohial și respective al adunării eparhiale.

Și toate acestea, pentru că s'a dovedit a fi neobosit, cinstit și drept în faptă și în cuvânt un caracter firm și onorabil în toată puterea cuvântului.

Virtuțile lui, fără îndoială, l-au învrednicit mai întâiu pe el însuși. Dar ele trăiesc, astăzi îndeosebi, prin pilda vie pre care o lăcă ca un îndreptar pentru cei ce poartă în sufletul lor dorul de mai bine și de înaintare a acestui neam.

Durerea noastră, prea proaspătă astăzi, va trebui să se aline, pentru ca să putem face o analiză a personalității sale.

Dar chipul lui va rămânea, așa cum l-am știut cu toții: minte limpede și ageră, judecata clară și profundă, inimă generoasă și înțelegătoare pentru nevoile vieții de astăzi și mai pre sus de toate, învâpăiata lui iubire de neam și lege, care l-a ajutat foarte mult în găsirea celor mai bune orientări.

Pe acest bărbat îl smulge acum moartea din mijlocul nostru. Și noi deplângem trecerea lui la cele vecinice, căci speranțele noastre s'au spulberat.

Însă, eu n'am venit la voi, pentru ca să stârnesc în voi durere și să fac să vărsați lacrimi pentru pierderea neașteptată și adânc dureroasă ce o îndură acest colț de țară. Nu, frații mei, ei am venit să aduc binecuvântarea arhierască a Prea Sfințitului meu Arhiepiscop și stăpân, care însoteste cu rugăciunile sale pe în Domnul adormitul spre plaiurile fericii cerești. Și am venit ca să vă întăresc cu lumina credinței celei adevărate și să însoțim și noi pe în Domnul fericitul spre viața mai bună și mai fericită a vecinicii, cu bătrânescul și creștinescul: „Dumnezeu să-l ierte”. Și însoțindu-l cu rugăciunile noastre să ridicăm ochii noștri spre cele înalte și luminându-ne cu adevărata credință să-l vedem par'că pe în Domnul adormitul înaintea Tronului dumnezeesc și să auzim par'că glasul cel dulce al Stăpânului, care-i zice: „Bine slugă bună și credincioasă preste puține ai fost vrednic, preste multe te voiu pune”.

Și acum, suflet nobil, mergi în pace spre plaiurile fericii cerești și întră întru bucuria Stăpânului, căci drepte au fost gândurile și faptele tale.

Amin.

Pro domo.

Din publicațiunile eparhiilor-surori, trimise redacției noastre, vedem că fiecare eparhie își are organul oficial, fie că i-a dat flință în trecut, fie că a început să apară de curând.

Credem, că ar fi inutil să documentăm la acest loc mai pe larg însemnătatea unui organ oficial pentru o eparhie, fiind importanța unei asemenea publicațiuni mai pe sus de orice îndoială.

Ca dovadă a necesității unui organ de publicitate pentru orice autoritate mai înaltă administrativă ne restrângem a aminti, că fiecare directorat ministerial regional, fiecare inspectorat școlar, ba chiar fiecare județ își are monitorul oficial.

Dacă un singur județ simte lipsa unui organ oficial propriu, apoi cu atât mai ales o simte o eparhie, care se estinde asupra mai multor județe.

Și de vreme ce „Foaia” noastră „Diecezană” cuprinde afară de partea strict oficială și alte publicațiuni parte de interes general, parte de conținut informativ, eșite din pana celor vreo câțiva colaboratori ai săi, am putea zice că această foaie se prezintă, ca un fel de reflex al referințelor din eparhia noastră, care reflex sau

icoană servește drept bază celor ce își formează o judecată asupra avântului de progres în dieceză.

Cetind noi la redacție buletinele oficiale ale altor eparhii, cari nu sunt limitrofe cu eparhia noastră, ne informăm și lămurim asupra muncii depuse, asupra multor proceduri și particularități de acolo, căci cu toate că s'a uniformizat administrația bisericească, particularitățile, inerente dezvoltării istorice, au rămas și o să mai rămână și pe mai departe.

Din aceste publicațiuni ale eparhiilor vedem felul de a gândi, felul de a se manifesta și în general felul de a fi al altor dieceze. Cu alte cuvinte prin cele publicate de centrele eparhiilor ne cunoaștem mai bine, desăvârșim apropierea, unificarea cea adevărată.

Deoarece foaia oficială, dacă e permis să zicem, așa — e un fel de oglindă a eparhiei, după care lumea te judecă și te taxează, la redactarea ei e înomnis, să se procedeze cu cea mai mare îngrijire.

De aceea vecinic în haină de sărbătoare ar trebui să apară.

Organul oficial, în forma pe care i-a dat-o episcopul de pie memorie Ioan Popasu, ne închipuim, că trebuie să fie un loc de întâlnire a celor ce stau în serviciul înaintării, a celor ce au râvna cuvenită să contribuie cu mult-puținul lor la progres, la răspândirea duhului religios, la aprofundarea științei teologice, la vânturarea de idei și probleme, la pipăirea pulsului vieții practice, la tot ce poate fi folositor preoților și credincioșilor de o potrivă, culegându-se cu ușurință de prin coloanele foi, tot ce este bun nobil și educator.

Aceste cadre ni-le închipuim că trebuie să le aibă o foaie oficială cum a fost contemplată „Foaia Diecezană“ dela început când a apărut.

Ca însă să poți ajunge la aceste cadre, care cuprind executarea unui program de acțiune nu e de ajuns, ca sarcina să o apeși pe umerii câtorva înși, ci conform unui principiu social din economia națională, trebuie să se împartă munca între cei apți, punând pe fiecare la locul său.

Dieceza noastră e mare și mulți sunt cei ce servesc biserica în această eparhie. În fiecare dintre acești slujitori descoperi o însușire bună și laudabilă, dacă nu în o privință apoi de bună seamă că în cealaltă privință.

Unul are idei de remarcate, al doilea manuează bine condeiul, al treilea e orator de forță, al patrulea e bun organizator, al cincilea e povestitor vestit, al șaselea se interesează pentru antichități, al șaptelea se ocupă de istorie, al optelea e om cetit și așa mai departe. Datorința fiecăruia este ca însușirea lui cea bună

să nu o lasă în stare de somnolență, ci din darul, cu care l-a binecuvântat Dumnezeu, să reverse puțin și asupra altora, asupra obștei, care pe urma capacității lui se poate alege cu un câștig oarecare moral.

Din cele de mai sus ar urma, ca fiecare dintre cei pe care îi privește, să contribuie cu câte ceva la ridicarea nimbului „Foaiei Diecezane“, ceea ce nu înseamnă totdeauna ca să scrie articlii, ci înseamnă, ca într'un fel oare care să contribuie cu cât de puțin. Dacă nu mai mult, dar într'un an o singură dată nu-i va cauza greutate, să pună ceva material informativ la dispoziția redactorului.

Câte nu se întâmplă în cuprinsul unei dieceze, ce merită să fie publicate din domeniul moralei, a jerifei aduse și a exemplului demn de imitat.

Răsboiul, care în parte s'a deslănțuit și pe teritoriul eparhiei noastre, este un izvor nesecat de material, care dacă nu alta, ar trebui adus la cunoștință, rămânând redactorului grija de a prelucra materialul, îmbrăcându-l în vesmânt potrivit de a putea fi publicat.

Dacă însă în nici o direcție nu te simți îndemnat să contribui la ușurarea sarcinei redacției și astfel la înălțarea prestigiului eparhiei prin urcarea foi pe un pedestal mai înalt, apoi cel puțin atâta se poate aștepta dela oricine din serviciul bisericii, ca să grijească de plățirea anticipativă a prețului de abonament.

Cum însă tabloul testanțierilor în abonament ne prezintă un aspect de desinteresare al multor preoți din eparhia noastră, cu oare care mâhnire sufletească trebuie să subliniem, că nu înțelegem, ce rost are ținuta aceasta față de „Foaia Diecezană“.

Doar stabilimentul, în care se tipărește foaia, e silit să plătească anticipativ prețul hârtiei, iar culegătorilor are să le lichideze plata săptămână de săptămână.

Dacă prețul de abonament ar fi urcat, ar mai fi de înțeles tăgădnarea. Dar în comparație cu alte foi, e cel mai scăzut posibil.

Sau dacă plățirea ar întâmpina vre-o greutate, am mai putea zice că întârzierea e de scuzat, dar prețul de abonament e luat în bugetul comunelor bisericești, care buget e aprobat în regulă.

Nu înțelegem ce greutate îți cauzează să grijești, ca cu un mandat poștal să se trimită prețul de abonament la adresa „Librăriei și Tipografiei Diecezane“.

Dacă atâția preoți — spre lauda lor fie zis — pot să fie regulați în ce privește trimiterea

abonamentului, de ce excelează cei nepăsători în a fi tardivi?

Nu poate fi alta, decât totala dezinteresare, sau poate vre-o mentalitate greșită, care mentalitate va trebui să se schimbe, și ar fi dorit ca accia pe cari îi privește să și-o schimbe, convinsându-se însuși că așa nu poate merge, căci altcum nu rămâne decât să fie forțat schimbată, neputându-se admite opritoare la progres și înaintare.

Aurel Moaca.

Iarăși învățământul religios.

Îmi vine să cred, că tratamentul mașter ce se dă învățământului religios în complexul învățământului general al statului, reprezintă în mic tratamentul de care se împărtășește biserica în stat.

Fără îndoială biserica nu se bucură de largă simpatie în statul nostru; biserica stă rău. (Nu e mai puțin adevărat că un memoriu oarecare, semnat chiar de un episcop, nu este cea mai fidelă iconă despre o stare oarecare; biserica noastră este *biserica patriarhicească*).

Confratele nostru dela Cluj „Renașterea“ se plângea, într'unul din numerii săi mai recent, intitulat „La început de an școlar“ între altele, că „Studiul religiunii e neglijat“. Da, răspundem și noi cu durere, studiul acesta important este cu totul neglijat. Recentul ordin dat de Ministerul Instrucțiunii Publice și al Cultelor — Direcțiunea Învățământului Particular — reprodus în întregime în Nrul trecut al foii noastre și publicat între știri, vine să ne confirme și să stigmatizeze oarecum cu nota oficialității, constatarea noastră. Să vedem dar ce spune acest ordin: 1. Că s'au promovat în unele școli particulare elevi fără notă la religie. Cum? În mod ilegal, firește. Acelaș ordin spune mai departe, 2. că ...această procedură este *inadmisibilă*. Mai corect, trebuia zis *ilegală* sau *contraregulamentară*, căci amintitul ordin, provocându-se la Regulamentul școlar citează din textul acestuia „că se declară promovați *elevii cari vor fi obținut toate mediile materiilor de studiu*“.

Se vede dar clar, cum organele învățământului de stat s'au dat în unele școli la o completă desconsiderare a dispozițiilor legii și respective regulamentului școlar! E bine totuș că fuzionarea ministerului Cultelor cu cel al Instrucției a dus la oarecare control în această materie.

Și menționatul ordin face o întreagă escuziune prin toate legile și regulamentele cari vor-

besc de învățământul religios-moral. În sfârșit ne mai spune că o anumită lege (este legea învățământului particular!?) *apără* religia. Auzi Dta bine și citești, că o lege *apără religia!*?... Îți vine, cu tristețe și amărăciune să pleci capul și să zici, da, o apără, dar ordinul și nu legea... O *apără*, căci am ajuns vremuri când religia a ajuns să fie *apărată*; a ajuns să fie păzită prin ordine și legi, să se impună *cu de-a sila*. A ajuns ca și preotul, la ordinul și cherețul jandarmului. Trist și dureros.

„Toate programele materiilor au religiunea la locul de frunte“; de astădată nu mai ști, sunt cuvinte serioase, ori mai de grabă crude ironii. *Religiunea la locul de frunte?* Se poate un studiu să fie la loc de frunte și totuș trecut cu vederea fără a i se da cea mai mică importanță? Căci doar se spune cum unele școli particulare au trecut elevi *fără notă la religiune*. Las'că este și o crasă ilegalitate, dar e și o dureroasă desconsiderare a religiei în acelaș timp. Cum însă că nu s'a omis studiul geografiei sau altul de pildă, ci tocmai religia, care are în programe locul de frunte? Reminiscențe, dureroase reminiscențe au rămas din acel loc de frunte!

Acum un caz concret.

Învățătorii știu toată problema învățământului religios-moral și cunosc diversele proceduri în această materie; că ce e serios într'ânsa și că autoritățile cum se *supără* ori de câteori cineva se plânge — și vai cât de des se plânge — pentru ea.

Și iată-l de pildă pe preotul nostru — un preot harnic din oropsita vale a Dunării — cum se plânge acest preot. Zice că avea odată oră de religie. În curte cu alte clase învățătoarea avea oră de gimnastică. În zidul despărțitor era fereastră și ușă. Și firește copii căutau prin fereastră afară la mișcările gimnastice, mai ales că acelea se executau după cant. Preotul conturbat se roagă de învățătoare să-și domolească zelul, căci așa munca lui n'are nici un spor. Totul — evident — fără rezultat; învățătoarea îi spusese doar înainte preotului, că *religiunea este un obiect nu prea principal!*...

Înțelegem atunci de ce bietul preot, încolțit din toate părțile, până și de cel dintâiu colaborator al său, de învățător, s'a apucat să facă raport. Organele sale superioare dacă-l vor sprijini, altcineva cine?

Te vom sprijini, iubite părinte, dar atât cât se poate. Vezi doar că sunt legi și regulamente și totuș abia poți ține piept celor cari fac altfel. Este altă mentalitate acum, este o mentalitate în-

străinată de Christos, bolnavă. Crezi, că nu suntem și noi de acord, când spui că „n'avem nevoie să formăm din copilașii noștri dela sale matematicieni ori naturaliști, ci suflete nobile, cetățeni cinști și morali sau cu un cuvânt creștini adevărați“?

Da! Dar cine ne înțelege?

O inmormântare...

De câteva zile vești triste ne veniau din Logoj despre starea îngrijorătoare în care se afla prefectul Severinului, Ionel de Mocsonyi, în urma morbului ce-l cuprinsese. Toți cari îl cunoșteau, stăteau, și iubiau, cuprinși de întristare așteptau să audă vești de îmbunătățire în starea bolnavului, când Vineri, în 3 Octombrie se răspândi — spre durerea noastră trista veste, că nobilul vlăstar al familiei Mocsonyi, Ionel a trecut din viață.

Prea Sfințitul nostru Episcop, luând cunoștință despre acest caz dureros de moarte, și din împrejurări neatârătoare de voința sa neputând merge la Logoj pentru săvârșirea prohodului — cum ar fi dorit, a delegat spre acest pe P. O. D. Protopresbiter consilier eparhial *Romul G. Ancușa*, având de însoțitor pe diaconul catedral *Teodor Roșca*. Deasemenea a dispus, ca în reprezentarea consiliului eparhial să ia parte la actul inmormântării o delegațiune compusă pe lângă consilierul referent *Romul Ancușa* și diaconul catedral *Teodor Roșca*, consilierii eparhiali *Aurel Moaca*, *Nicolae Cornean* și secretarul eparhial, consilier *Dimitrie Sgăvêrdia*, iar în loc de cunună pe sicriul adormitului în Domnul, a depus la fondul capetei „Piatra-scrisă“ suma de una mie Lei.

Sâmbătă la ora 4 a avut loc prohodul.

De cum am intrat în gara Logoj, ceva neobiceiuit m'a izbit; o grabă la toți oamenii, o tăcere gravă și o tristețe pe fețele tuturor. Deși ziua de toamnă era plăcută, spiritul, dispoziția nu era veselă, nici senină; îngerul morții plutea în atmosferă.. el a pus stăpânire vremelnică aci în Logoj, și în tot Banatul: murise Ionel de Mocsonyi, și'n acea zi se făcea transportarea la Foeni a rămășițelor lui pământești.

Atunci am înțeles de ce fețele, ca și inimile oamenilor sunt triste; de ce pâlcurile de țărani erau pe cât dese pe atât de amărâte: Ionel de Mocsonyi, Prefectul Județului Severin, odrasla vrednică a unei preavrednice familii românești era iubit cu iubire sinceră de toată suflarea Bănățeană... Și cu el se stîngea un simbol și se stîngea o speranță a acestui popor.

Ora patru după amiază. În fața palatului

administrativ o mare de lume.. pestrîță, căci cot la cot, cu țaranul nostru curat se adunase aci floarea intelectuală din Banat și mai de de parte din țară și chiar de peste hotar. Neinsuflețitul corp, înțins pe catafale după un scurt serviciu, se scoate în piață spre a se prohodii în văzul și auzul tuturor.

Mulțimea capetelor se descoperă, tăcerea devine mai accentuată și sufletele o înăbușe în dureri...

P. S. Episcop Grigorie al Aradului — fost coleg de Universitate al răposatului — fiind de față, P. S. Sa a condus actul prohodului, înconjurat de 12 preoți.

După terminarea prohodului, o serie de cuvântări. Seria o deschide tot P. S. *Episcop Grigorie*, în cuvintele tremurătoare ale arhierelui vibra puternic dragostea pentru colegul de școală, pierdut în vecinicia, care i-a fost dragă. După P. S. Sa vorbește delegatul arhieresc pâr. *Protopop Ancușa*; preafrumdasa lui cuvântare — ce se publică acum la alt loc — susținută de o caracteristică vervă și un dar oratoric pronunțat, a stors și lacrimi și admirație. Mișcător a vorbit deasemenea Dl *Sever Bocu* directorul ministerial al Banatului care a talmăcit jalea oficialității statului. Dl *V. Ungur* consilier județean părea glasul copilului care a pierdut pe părintele său, și într'adevăr adormitul în Domnul a fost subalternilor săi ca un tată și nu stăpân. Dl deputat *Grigorie Ion* în accente de îndurerat prieten face în finalul cuvântului său de omagiu postum o bună evocare a unui obicei elin: transmiterea torțelor dela om la om. Cu o voce de basso profund Dr. *Ioan Fucu* aduce cuvântul de condolare al partidului național-țărănesc. După terminarea acestor cuvântări, conductul s'a pus în mișcare, iar în calea Buziașului sicriul cu rămășițele pământești ale adormitului au fost puse într'un camion și transportate la Foeni, unde mânezi, Duminecă, după Sfânta Liturgie, a fost așezat în cavoul familiar, spre vecinică odihnă.

În sfârșit jalea revine în marea ei în care mângâietor o alintă cântecul corurilor... Și ele intonează *vecinica lui pomenire...*

Dangăte sumbre de clopot talmăceau văzduhului jalea, a mii și mii de oameni. Dangăte sumbre de clopot vestiau în ceruri trecerea la vecinicie a încă unui drept și bun râvnitor chi-vernisor al talantului ce i-a fost încredințat.

Și dangătele plângătoare l-au însoțit departe — căci ele nu se pierd... și însoțitu-l-a și jalea și durerea noastră *care încă nu se pierde*; căci nu se pierde ce este fără de preț: *durerea care este eternă!*

Religia vechilor Greci

Zei maritimi.

(Continuare)

Poseidon, fiul lui Cronos și al Rheei, frațele lui Zeus; la împărțirea stăpânirii rămășiță de pe urma tatălui, lui Zeus i-a revenit cerul, lui Hades lumea de jos (infernul) iar lui marea. Poseidon este dar puternicul zeu al mării, care dispune și de uscat respective îl încercuește cu puterea sa; care cu arma lui favorită, furca tricornută, întărită toate elementele neastâmpărate, ba chiar și uscatul îl face să se cutremure; toate aceste totuși numai într-o anumită stare le face, deși nu le face bucuros. Recunoaște supremația fratelui său mai mare, Zeus și nu se rușinează a-i servi. În schimb Zeus ține în seamă mânia lui Poseidon față de Odysseus și recunoaște că el este *πρῶτος* (= cel mai vechi) între ceilalți zei. Are pieptul lat și puternic, are plete de culoare întunecată. Lunecând pe suprafața mării cu trăsura lui, îi iese veseli și sburdând în cale monștrii mării, iar apa face loc roților așa că nici osiile trăsorii nu se umezesc.

Ca zeu al mării poate da timp favorabil navigației, celui care vrea, dimpotrivă persecută și lovește în acela, pe care îl urăște. Așa pe Odysseus, pentru că a orbit pe fiul său Polyphemos, îl persecută câtă vreme acesta se întreține pe mare. Cu îngăduința lui Zeus transformă în piatră corabia faiacilor (= monștrii maritimi), cari au dus acasă pe Odysseus. Este supărat pe troieni, decând Laomedon n'a dat și el tributul pentru zidirea murilor Troiei, în schimb față cu Grecii este gelos de renumele operei sale.

Animalul său favorit este calul, care — după o legendă târzie — este creat de dânsul. De aceea oamenilor săi favoriți le cinstește cai admirabili și îi învață cum să trateze cu aceștia.

Sediile cultului său sunt Heliche și Aigai în sânul Achaiei, Onchetos lângă lacul Copais în Boetia și Pylos. Poporul de marinari al faiacilor încă îl cinstește și i se închină ca unui strămoș al său.

Amfitrita (Amphitrite) personificarea mării mugitoare și bântuită de furtuni, este stăpâna monștrilor din mare, hrănitorea lor. Este alter egoul femeiesc al lui Poseidon, întocmai ca Enyo lui Ares. E fiică a mării. Mai târziu i-s'a zis că e soția lui Poseidon. În Iliadă nu se pomenește de dânsa. Atributele sale spun că face mult sgomot; că are ochi negri sau albastru închis.

Între zeii maritimi inferiori se pomenește întâi *Nereus* și *Nereidele*.

Nereus este binevoitorul și de toată cinstea vrednicul bătrân, care e reprezentat prin suprafața liniștită a mării; împreună cu fiicele sale, cu *Nereidele* locuiește într-o peșteră argintată din adâncul mării. Omer numește nu mai puțin decât 34 de Nereide, dar însuș spune, că sunt mult mai multe. Mai aleasă între ele este Thetis, nenorocita mamă a celui mai mare erou, a lui Ahile. Ca zeiță a mării ia sub îngrijire pe mult persecutatul Dionissius, pe micul Hefaistos lepădat de mama sa Hera și dă ajutor lui Zeus contra zeilor cari completează împotriva lui. Pe lângă toate acestea ei i se rezervă o soartă nemiloasă. Zeus o constrânge a se căsători cu Peleu cel muritor; în timpul războiului troian însă ea locuiește la bătrânul ei tată la Neleus, pentru a fi în apropierea fiului său spre a-l îngriji. Îl și convinge pe Zeus să câștige dela Agamemnon satisfacție pentru Ahile pe care acesta l-a ofensat; dela Hefaistos primește — pe seama lui — o admirabilă armătură. Duiosia și bunătatea mamei este cu atât mai pronunțată, cu cât știe înainte care este soarta fiului său. Nesfârșitele ei suspine dela moartea acestui fiu, sunt bine amintite de Odysseic.

Proteus este supraveghetorul animalelor de mare, în special al focelor. Din încredințarea lui Poseidon le păzește și îngrijește. Apare în tot felul de forme, chiar sub forma apei sau a focului și astfel poate da lamuriri despre diverse lucruri, în parte chiar și despre viitor; așa lui Menelau îi dă povești înțelepte în privința pornirii lui spre casă, vestindu-l în acelaș timp despre cele întâmplate acolo. De obicei se întreține în insula Pharos.

Fiica lui Proteu este *Eidothea*. Ea dă îndrumări lui Menelau cum să-l câștige de Proteu și să osopereze dela acesta profețiile de lipsă.

Phorichys încă este un moșneag, întocmai ca și Nereus, este stăpânul deșertului mării și tată nimfei Thoose, mama monstrului Polyfem. În portul lui Porchis din Itaca îl debarcă pe Odysseu faiacii.

Ino-Leucotheia. Ino este fiica lui Cadmos care sub numele de Leucotheia devine o femeie (a mării) binevoitoare; face ca naufragiatul Odysseu, cu puterea magică a naframei sale, să ajungă la țarm. Ea este unica ilustrație vie a faptului, că un om muritor poate să se transforme în zeu cu depline puteri.

Sirenele, Scylla, Carybda. Sirenele sunt ființe ale mării cari știu totul și cântecul lor șuerător înșeală pe bieții marinari. Sunt două. Odysseus, urmând sfatul lui Chirche, cu multă prudență ocolește cursa lor, deși ascultă fermecătorul lor cântec. Scylla este personificarea urlătoarelor

văltori din locurile stâncoase; la Omer apare ca monstru asemănător polypului care sălăștuește într-o peșteră stâncoasă; latră asemea unui câne, având douăsprezece picioare și șase capete. Cu o jumătate a corpului odihnește în peșteră, în timpce ridicându-și capetele își pândește prada, și vai de corabia care ajunge în apropierea ei. Față în față cu ea sălăștuește Carybda, monstru, personificarea adâncului prăpăstios.

(Va urma).

ȘTIRI

„Calendarul Românului“ pro 1931 fiind sub tipariu, va apărea în curând.

Secretariul eparhial, Domnul Dimitrie Sgăvêrdia, obținând diploma de avocat definitiv a prestat jurământul legal la Tribunalul din loc.

Felicitările noastre!

Noul guvern român. Demisionând Dl Iuliu Maniu din fruntea guvernului, M. S. Regele a primit demisia și a încredințat pe dl G. G. Mironescu — fost ministru de externe în cabinetul Maniu — cu formarea noului guvern.

Diversele departamente au fost ocupate în felul următor:

Președinția și externele: *G. G. Mironescu.*

Interne: *Ion Mihalache.*

Finanțe: *Mihai Popovici.*

Instrucție și Culte: *N. Costăchescu.*

Muncă și Sănătate: *Emil Hațiegan.*

Agricultură și Domenii: *Virgil Madgearu.*

Comunicații: *Voicu Nișescu.*

Industria și Comerț: *M. Manoilescu.*

Răsboiu: *General Condeescu.*

Justiție: *Grigorie Iunian.*

Ministru fără portofoliu: *Pan Halippa.*

Universitate ateistă la Leningrad. Ziarele aduc îngrozitoarea știre, că în capitala Rusiei sovietice e pe cale a se înființa o Universitate ateistă pentru combaterea tuturor religiilor. Cursurile acestei școli fără Dumnezeu se vor frecventa de 600 de studenți.

Pe seama locului de pelerinaj „Piatra Scrisă“ au dăruit: preotul Ilic Pepa din Armeniș, 500 lei, Pavel Bogoișevici din Armeniș 200 lei, Mihail Ciocu din Bôrloveni-vichi 200 lei și Aurel Secoșian 150 lei, cari sume s'au primit cu mulțumită, predându-se destinațiunii.

Licitațiune minuendă.

Pe baza încuviințării Venerabilului Consiliu Eparhial ddto 1 Octombrie a. c. Nr. 5551 E. ex 1930, se escrie licitație minuendă pentru renovarea „Mănăstirei serace“ din Șemlacul mic pe ziua de 19 Octombrie 1930 oara 10 a. m. în localul oficiului parohial ort. rom. din Ferendia.

1. Prețul de esclamare este 100.000 Lei.
2. Planul, devizul de spese și condițiunile generale și speciale se pot vedea la oficiul parohial din Ferendia.
3. Licitanții se obligă a depune în bani vadiul de 10% din prețul de esclamare.
4. Antreprenorul pe care va rămânea lucrarea va solvi proiectantului suma prevăzută în deviz pentru elaborările tehnice.
5. Spese și cheltueli, administrația Mănăstirei să-race, nu rebonifică nimănu.
6. Lucrările de renovare se vor preda acelei antreprenor în care va avea mai multă încredere.
7. Contractul încheiat va avea valoare pentru antreprenor îndată după încheiere, iar pentru administrarea Mănăstirei, după aprobarea forurilor bisericești.
8. Spesele cu încheierea contractului și timbrele cad în sarcina antreprenorului.

Ferendia, la 5 Octombrie 1930.

George Olde
paroh ort. român

„Asociațiuneu pentru literatura română și cultura poporului român „Astra“

Nr. 3311/1930.

Aviz!

La dorința Majestății Sale Regelui Carol II. președintele de onoare al „Astrei culturale“ adunarea generală a acesteia, convocată pentru zilele de 12 și 13 Octomvrie a. c. se amână pentru luna Noemvrie 1930.

Sibiiu, la 6 Octomvrie 1930.

Biroul „Astrel“.

I. S.

Corpul Portăreilor Tribunalul Caransebeș.

Nr. 263 Port. 1930.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul Portărel de pe lângă Tribunalul Caransebeș în baza art 102 din legea LX din 1881 și în baza art. 19 din legea 1903 prin aceasta public, că în urma decizului Judecătorei rurale din Teregova de sub Nr. 1702/1927 efeptuindu-se execuțiunea la 23 Maiu 1930 în favorul urmăritoului Isac Pavel din Ilova reprez. prin avocatul Dr. Gh. Dragu domiciliat în Caransebeș pentru suma de 7000 Lei — bani capital și acces. mobilele sechestrate și suprasedes-trate cari s'au prețuit în 4.00 Lei — bani și anume: una oocie completă, trei căzi de cca 5 cazane, una vânturătoare, se vor vinde prin licitație publică. Deci în urma decizului Judecătorei mixte din Caransebeș de sub Nr. 3060/1920 G. pentru încasarea creanței de 1000 Lei — bani capital cu 10% interese din 30 Iulie 1927 și spesele de 1307 Lei — bani staverite până în prezent, se fixează termenul de licitație pe ziua de 28 Octomvrie 1930 la orele 10 a. m. în comuna Ilova la locuința urmăritului și toți aceia, cari au voie a cumpăra sunt invitați cu acea observare, că mobilele menționate mai sus, în baza art. 107, 108 din legea LX din 1881 se vor vinde celor cari vor oferi mai mult pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mobilele supuse licitației s'au mai sechestrat și înainte și după această fixare de licitație și din partea altor creditori și aceștia au drepturi câștigate de acoperire asupra licitației, în baza art. 120 a jegii LX din 1881 deci se va efectua și în favorul acestora.

Caransebeș, la 29 Septemvrie 1930.

Portărel, **M. Guran.**

Corpul Portăreilor, Tribunalul Caransebeș.

Nr. 354 Port. 1928.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul Portărel de pe lângă Tribunalul Caransebeș în baza art. 102 din legea LX. din 1881 și în baza art. 19 din legea 1908 prin aceasta public, că în urma deciziei Judecătorei mixte din Caransebeș de sub Nr. 128/1928 efectuându-se execuțiunea la 2 Maiu 1928 în favorul următoarei Banca Graniței din Caransebeș reprez. prin avocatul Dr. Dimitrie Novăcescu domiciliat în Caransebeș pentru suma de 124.700 Lei — bani capital și acces. mobilele sequestrate și suprasedstrate cari s'au prețuit în 27.000 Lei — bani și anume: una masină de scris „Mignon“, un cuer de perete stabil, una oglinda stabilă de crist., una masută, un scaun și o canapea garnisită cu mătăsu, un ceas stabil, un aparat mic „Foto“, trei dulapuri pentru fotografii, un scaun de pânză de întins, un automobil marca Aga No. 73 Logo, se vor vinde prin licitație publică. Deci în urma deciziei Judecătorei mixte din Caransebeș de sub Nr. 2749/1928 G. pentru încasarea creanței de 124.700 Lei — bani capital cu 12% interese până în prezent, se fixează termenul de licitație pe ziua de 30 Octomvrie 1930 la orele 11 a. m. în comuna Caransebeș la locuința urmăritului și toți aceia, cari au voie a cumpăra, sunt invitați cu acea observare, că mobilele menționate mai sus, în baza art. 107, 108 din legea LX. din 1881 se vor vinde celor cari vor oferi mai mult pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mobilele supuse licitației s'au mai sequestrat și înainte și după această fixare de licitație și din partea altor creditori și aceștia au drepturi câștigate de acoperire asupra licitației în baza art. 120 a legii LX. din 1881 deci se va efectua și în favorul acestora. Caransebeș, la 4 Octomvrie 1930.

Portărel, Radulescu.

Corpul portăreilor Tribunalul Caransebeș.

Nr. 746 Port. 1929.

Publicațiune de licitație

Subsemnatul Portărel de pe lângă Tribunalul Caransebeș în baza art. 102 din legea LX. din 1881 și în baza art. 19 din legea 1908 prin aceasta public, că în urma deciziei Judecătorei mixte din Caransebeș de sub Nr. 5708/1929 efectuându-se execuțiunea la 28 Sept. 1929 în favorul următoarei Banca Graniței din Caransebeș reprez. prin avocatul Dr. Dimitrie Novăcescu domiciliat în Caransebeș pentru suma de 6900 Lei — bani capital și acces. mobilele secestrate și suprasedstrate, cari s'au prețuit în 8500 Lei — bani și anume: una pompă, un mengl mare fix, un mengl mijlociu, două plăci patrate cea 5—6 cm. gros, un Radio „Globus“ se vor vinde prin licitație publică. Deci în urma deciziei Judecătorei mixte din Caransebeș de sub Nr. 8005/1929 G. pentru încasarea creanței de 6900 Lei — bani capital cu 12% interese din 1 Maiu 1929 și speșele de 2163 Lei 50 bani staverite până în prezent, se fixează termenul de licitație pe ziua de 1 Noemvrie 1930 la orele 9 a. m. în comuna Caransebeș la locuința urmăritului și toți aceia, cari au voie a cumpăra sunt invitați cu acea observare, că mobilele menționate mai sus, în baza art. 107, 108 din legea LX. din 1881 se vor vinde celor cari vor oferi mai mult pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mobilele supuse licitației s'au mai sequestrat și înainte și după această fixare de licitație și din partea altor creditori și aceștia au drepturi câștigate de acoperire asupra licitației în baza art. 120 a legii LX. din 1881 deci se va efectua și în favorul acestora.

Caransebeș, la 4 Octomvrie 1930.

Portărel: Radulescu

Corpul Portăreilor Tribunalului Caransebeș.

Nr. 244 Port. 1929.

Publicațiune de licitație

Subsemnatul Portărel de pe lângă Tribunalul Caransebeș în baza art. 102 din legea LX. din 1881 și în baza art. 19 din legea 1908 prin aceasta public, că în urma deciziei Judecătorei mixte din Caransebeș de sub Nr. 5064/1927 efectuându-se execuțiunea la 23 Martie 1929 în favorul următoarei Mărioara Gavrilă din Ohababistra reprez. prin avocatul Dr. Dimitrie Novăcescu domiciliat în Caransebeș pentru suma de 9900 Lei — bani capital și acces. mobilele sequestrate și suprasedstrate cari s'au prețuit în 19.950 Lei — bani și anume: la urmăriții I., una caldare de aramă, două dricuri cu osii de lemn și 4 roți demontate, un vas de țuică de un acov,

la urmăriții II., una junică alb cu roșu, un car cu osii de fier, la urmăriții III., una vacă alb cu roșu, un car cu osii de lemn, una cadă de brad în stare bună, una claic de fân se vor vinde prin licitație publică. Deci în urma deciziei Judecătorei mixte din Caransebeș de sub Nr. 2591/1920 G. pentru încasarea creanței de 9900 Lei — bani capital cu 12% interese din 23 August 1927 și speșele de 3346 Lei — bani staverite până în prezent se fixează termenul de licitație pe ziua de 29 Octomvrie 1930 la orele 11 a. m. în comuna Obreja la locuința urmăriților și toți aceia, cari au voie a cumpăra sunt invitați cu acea observare, că mobilele menționate mai sus, în baza art. 107, 108 din legea LX. din 1881 se vor vinde celor cari vor oferi mai mult pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mobilele supuse licitației s'au mai sequestrat și înainte și după această fixare de licitație și din partea altor creditori și aceștia au drepturi câștigate de acoperire asupra licitației, în baza art. 120 a legii LX. din 1881, deci se va efectua și în favorul acestora.

Caransebeș, la 3 Octomvrie 1930.

Portărel, Radulescu

Corpul Portăreilor Tribunalului Caransebeș.

Nr. 129 Port. 1929.

Publicațiune de licitație

Subsemnatul Portărel de pe lângă Tribunalul Caransebeș în baza art. 102 din legea LX. din 1881 și în baza art. 19 din legea 1908 prin aceasta public, că în urma deciziei Judecătorei mixte din Caransebeș de sub Nr. 3640/1928 efectuându-se execuțiunea la 26 Februarie 1929 în favorul următoarei Paraschiva Jurcovicu din Caransebeș reprez. prin avocatul Dr. Dimitrie Novăcescu domiciliat în Caransebeș pentru suma de 10.000 Lei — bani capital și acces. mobilele sequestrate și suprasedstrate cari s'au prețuit în 4800 Lei — bani și anume: un ceas de perete pendul, una masină de cusut uzată marca „Kaiser“, un dulap de brad se vor vinde prin licitație publică. Deci în urma deciziei Judecătorei mixte din Caransebeș de sub Nr. 1725/1929 G. pentru încasarea creanței de 10.000 Lei — bani capital cu 12% interese din 28 Iunie 1928 și speșele de 3133 Lei 50 bani staverite până în prezent, se fixează termenul de licitație pe ziua de 30 Octomvrie 1930 la orele 9 a. m. în comuna Caransebeș la locuința urmăriților și toți aceia, cari au voie a cumpăra sunt invitați cu acea observare, că mobilele menționate mai sus, în baza art. 107, 108 din legea LX. din 1881 se vor vinde celor cari vor oferi mai mult pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mobilele supuse licitației s'au mai sequestrat și înainte și după această fixare de licitație și din partea altor creditori și aceștia au drepturi câștigate de acoperire asupra licitației, în baza art. 120 a legii LX. din 1881 deci se va efectua și în favorul acestora. Caransebeș, la 3 Octomvrie 1930.

Portărel, Radulescu

Corpul Portăreilor, Tribunalul Caransebeș.

Nr. 172 Port. 1930.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul Portărel de pe lângă Tribunalul Caransebeș, în baza art. 102 din Legea LX. din 1881 și în baza art. 19 din legea 1908 prin aceasta public, că în urma deciziei Judecătorei mixte din Caransebeș de sub Nr. 95/1930 efectuându-se execuțiunea la 1 Maiu 1930 în favorul următoarei Banca Graniței din Caransebeș reprez. prin avocatul Dr. Dimitrie Novăcescu domiciliat în Caransebeș pentru suma de 122.000 Lei — bani capital și acces. mobilele sequestrate și suprasedstrate cari s'au prețuit în 26.820 Lei — bani și anume: diferite mobile de casă se vor vinde prin licitație publică. Deci în urma deciziei Judecătorei mixte din Caransebeș de sub Nr. 2912/1928 și G. pentru încasarea creanței de 122.000 Lei — bani capital cu 15 1/2% interese din 1 Ianuarie 1930 și speșele de 9807 Lei — bani staverite până în prezent, se fixează termenul de licitație pe ziua de 30 Octomvrie 1930 la orele 10 a. m. în comuna Caransebeș la locuința urmăritului și toți aceia, cari au voie a cumpăra sunt invitați cu acea observare, că mobilele menționate mai sus, în baza art. 107, 108 din legea LX. din 1881 se vor vinde celor cari vor oferi mai mult pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mobilele supuse licitației s'au mai sequestrat și înainte și după această fixare de licitație și din partea altor creditori și aceștia au drepturi câștigate de acoperire asupra licitației în baza art. 120 a legii LX. din 1881 deci se va efectua și în favorul acestora.

Caransebeș, la 3 Octomvrie 1930.

Portărel, Radulescu